

Передплата
на «РУСЛАНА» вивозить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тиждень 5 1/2 долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4 1/2 долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Пашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділі руских свят
о 5 1/2 год. по полудни.
Редакція, адміністрація
експедиція «Руслана» при
ул. Оссолінських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в ясажі Гаве-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження.—
Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіславі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні довенія по 30 сот.
від стрічки.

Рамовий язиковий закон.

(X) Язикове питанє в Австрії сею о-сею, около котрої обертають ся національні спори, що в останних десятках літ довели до такого заострення, яке спинило всяку законодатну роботу в чеськім і стирийськім соймаі, а в державній раді довело до великого знесилєня. Тимто визначнійші політики з рїжних таборів а також рїжні міністерства намагали ся довести до управлїнення язикового питаня будьто в поодиноких краях (передовсім в Чехах і в Моравїї), будьто в цілій Австрійській державі. Над сею справою потрудило ся чимало визначних політичних і законодатних сил а в справі сего питаня маємо вже богату і поважну літературу. Досить згадати тут розвідки нераз на тім місці покликвані д-ра Адольфа Фішгофа, розвідки в чеській і німецькій мові бувшого міністра д-ра Пацака (котрий був дійсним віцем Баденійських язикових розпорядків), дальше обьєкту німецьку розвідку Рудольфа Вїби Die Wiedersacher der Palackyfeier (де вельми цїнні материяли до язикового питаня в Австрії) а також двотомову працю д-ра Адольфа Фішля п.з. Das Sprachenrecht in Österreich u. Materialien zum österr. Sprachenrecht видану в Берні (1901. і 1902) а недавно зчов другим накладом. На сїм місці згадували ми вже не один раз про начерк язикового закона для всіх австрійських країв теперішнього міністра

скарбу д-ра Білінського, уложений за міністерства гр. Туна. Сей начерк не був оповіщений печатно, однак поважчі знавці язикового питаня в Австрії, котрі мали нагоду сей начерк переглянути, признали єго вельми предметовим і справедливим супроти всіх народностей австрійських, не менше також і супроти Русинів. Але якраз ся остання прикмета може була головною причиною, що тодішня група п. Козловского і товаришів в польськім колї рїшучо оперла ся тому, щоби др. Білінський предложив свій начерк в видї внесенєня в державній раді і він остав приватною власністю автора.

Коли введено загальне виборче право, здавало ся многим політикам державникам, що тим способом устануть національні і язикові спори а народний парламєнт зверне ся до народо-господарских і суспільно-політичних питань. Триліте народного парламєнту заперечило зовсім рїшучо сподїваням, а національні і язикові спори виринули з більшою ще як давнійше силою в новій держ. раді, так що спроможність єї до законодатної роботи була зовсім сиинєна. Отсе приневолило міністра-предсїдника подумати про розвязку язикового питаня а вислїдом довгих переговорів помїж правительством з одного боку а представниками чеських і німецьких сторонництв з другого явили ся язикові предлоги для Чех і про окружний поділ Чех внесені в державній раді. Тимчасом сї предлоги не дїждали ся навіть першого питаня, щоби дістати ся до комісії, бо чеські сторонництва наперед за-

явили, що сї предлоги для них зовсім неможливі і колиб правительство намагало ся переводити перше їх читанє, тоді чеські послї розпчнуть як найострійшу обструкцію. Чеські сторонництва стояли все на тім становищі, що управлїненє язикового питаня в Чехах належить до краєвого сойму і що они не можуть допустити до того, щоби в держ. раді ухвалювано язиковий закон для Чех. Крім того засадничо опирають ся всякому розмежуваню Чех на язикові області і відокремлюваню язиково-чистих і мішаних округів.

Однак мимо такого засадничого становища відчувають самі Чехи конечність управлїнення і розвязки язикового питаня і в останних часах розійшла ся була вість, що чеські хлїборобники в державній раді займають ся пильно язиковим питанєм і що посол Буквай виготовлює язиковий рамовий начерк закона для всіх австрійських країв, бо чеські сторонництва змінили о стілько своє засадничє становище, що годилиб ся на ухвалєнє язикового закона в державній раді, наколиб він відносив ся до всіх австрійських країв.

Росол Буквай з хлїборобного чеського клубу дійсно виробив такий начерк закона рамового, зложений з одинацяти параграфів і оповістив в часописях. Однак сей начерк показав ся мертво-роджєним плодом, бо не тільки всі німецькі сторонництва виступили рїшучо проти сего закона, котрий в найвисших трибуналах, в центральных властях і міністерствах вводить язикову рівноправність, з чого Німці побо-

На камені.

Аквареля
Михайла Коцюбинського.

(Дальше).

— Ти здалеку?
Алі здригнув ся. Голос йшов зверху, з даху, і Алі підняв туди очи.
Фатьма стояла під деревом, тїнь од якого вкривала Алі. Він спалєнів і заїкнув ся:
— З п... під... Смирні... далеко звідси...
— Я з гір.
Мовчанка.
Кров бухала йому до голови, як морська хвиля а очи полонили Татарка й не пускала од своїх.
— Чого забив ся сюди? Тобі тут сумно?
— Я бідний — ні зірки на небі, ні стебла на землі...
Заробляю...
— Я чула, як ти граєш...
Мовчанка.
— Весело... У нас в горах також весело... музики, дівчата веселі... у нас нема моря... А у вас?
— Близько нема.
— Йохтер?*) і ти не чуєш в хаті, як воно дихає?
— Ні. У нас замість моря пісок... Несе вітер гарячий пісок і ростуть гори, немов горби верблюжі... У нас...
— Цсс!..
Вона наче ненатроком висунула зпід фередже білий випечений вид і поклатла з фарбова-

ним вігтем палець на повні і рожеві уста.
Навкруги було безлюдно. Блакитне, як друге небо, дивилось на них море і лиш біля мечету просунулась якраз жіноча постать.
— Ти не боїш ся, ханим**), розмовляти зо мною? Що робить Мемет, як нас побачить?
— Що він схоче...
— Він нас забє, як побачить...
— Як він схоче.

* * *

Сонця не було ще видко, хоч деякі шпилі вже рожевіли. Темні скелі виглядали понуро, а море лежало внизу під сірою поволокою сну. Нурла спускавсь з Яйли і сливе біг за своїми буйволами. Він поспїшавсь, йому було так пильно, що він не помічав навіть, як копиця сьвіжої трави зсувалась з гарби на спину буйволам і розтрушувалась по дорозі, коли високе колесо зачепившись за камінь, підкидало на бігу плетеною гарбою. Чорні, присадкуваті буйволи, покручючи мохнатыми горбами й лобатыми головами, звернули в селі до свого обїєстя, але Нурла опамятав ся, повернув їх у другий бік і зупинивсь аж перед каварнею. Він знав, що Мемет там ночує і шаркнув двері.
— Мемет, Мемет, кель мунда!***)
Мемет, заспаний, скочив на ноги, протирав очи.

— Мемет! Де Алі? питає Нурла.
— Алі... Алі... тут десь... і він обвів зором порожні лавки.
— Де Фатьма?
— Фатьм? Фатьм в с. ить...
— Вони в горах.

Мемет витріщив на Нурлу очи, спокійно перейшов через каварню і виглянув на двір. На дорозі стояли буйволи, заспані травою і перший промінь сонця лягав на море.

Мемет вернув ся до Нурли.
— Чого ти хочеш?
— Ти божевільний... Я тобі кажу, що твоя жінка втїкла з дангалаком, я їх бачив у горах, як повертав з Яйли.

Меметові очи полїзали на верх. Дослухавши Нурлу, він одіпхнув його, вискочив з хати і колибаючись на своїх кривих ногах, полїз по сходах на верх. Він оббіг свої покої і вискочив на дах каварні. Тепер він справді був божевільний.

— Осма-ан! крикнув він хрипливим голо-сом, приклавши долоні до рота... Са-алі!... Джепар!... Бекір!... кель мунда!... Він обертав ся на всі сторони і скликав, як на пожежу: Усе-ін!.. Мустафа-а!..

Татари прокидались і зявлялись на своїх покрівлях. Тим часом Нурла помагав знизку:

— Асан!.. Мамут!.. Зекерія-а-а!.. кликав він не своїм голосом.

(Дальше буде.)

*) Нема?

**) Пині, хазяйка.

**) Йди сюди!

ують ся язикового замішання, але навіть чеські сторонництва протинні сему законуви. Іменно молодочехи і чеські радикали зовсім рішучо осуджують сей начерк п. Буквая і вважають єго вельми шкідним, бо предложене єго в державній радї в видї наглого внесеня промостило би на їх погляд також відосланє язикових предло- правительственних до комісії. Крім того молодочехи виступають проти п. Буквая з докором, що він своїм начерком дав правительству повнонласть, управильнати язикові питаня дорогою розпорядку, а се було би вельми небезпечно для Чехів з огляду на обструкцію в чеськїм соймі. Тимто молодочехи предкладають вибір комітету з посеред чеських сторонництв, котрому мав би бути приділений начерк п. Буквая до розсліженя. Се приділенє начерку п. Буквая окремому комітетови, вважають загально похороном цілого начерку закона, бо з сего комітету він більше не вийде.

Голос п. о. Войнаровского в німецькій часописи.

(S) Посол о. Тит. Войнаровский оповістив оновді у віденськїм дневнику „Deutsches Volksblatt“ ч. 7692 з 3. червня с. р. на часї і з хісном для нашої справи поважний і безпристрастний артикул, який подаємо нашому загалови в українськїм перекладї.

Під наголовком: „Рускі Владики проти ширеня російского православя в Галичинї“ пише о. Войнаровский ось так:

„В послїдних роках прибрала російська пропаганда в Галичинї, особливо в повітах, що межують із Росією, небувалі ще доси розміри. Покришкою для промоцєня шляха державній російській ідеї служить агітація за православє, якє має серед українсько-русского народу в Галичинї приспособити почву для російско-державних змагань. Наслїдки сих уставних забїгів проявили ся вже найбільше ваглядно в послїднім громаднім паломництві в Галичинї до Почаєва, звісної російської місцевини, положеної біля границї Австрії, кудя прямують зі всіх усюдів православні прочани.

Православну пропаганду ширять по цілій Галичинї словом і письмом. В цілі перещіпленя російского державного віроісповіданя, а з тим і державної російської ідеї видає Росія в Галичинї дневник москвофільскою мовою „Прикарпатская Русь“, а знов інші часописи для галицко-русского простолюдя народною мовою (властиво паламарщяною „историческимъ правописаниемъ“. Прим. Ред.), як „Голосъ Народа“, в яких захвалює ся і славословить державну російську віру, а навпаки поневїряє ся церков уніятську і церковний союз із Римом. Так примїром газетка „Голосъ народа“ представляє в числі 17. з 13. цвїтня унію антихристовим ділом.

В сих часописях промоує ся в Галичинї шлях для державної ідеї Росії тим чином, що царську імперію величає ся в такїм блєску, немов би се була одинока могутня держава, в якій гноблені Русини можуть глядїти і таки найдуть безпечний захист проти польско-австрійского угїту і поневїрки, як пише ся примїром в статї під наголовком: „Не тратьмо надїї, ино їдїм смїло вперед!“ в числі 14. з 15. цвїтня) Безчисленні бр-шурки, зверненї проти св. Унії з Римом розмітують москвофіли по галицких селах, а неданно рзкинено по нем усюдам книжку з поганими клеветами на сьвященка і мученика, св. Йосафата, славу і окрасу зєдвяненої рускої Церкви.

Проти сеї погубної киринї оповїстили 6. мая с. р. рускі князі Церкви, митрополит Ексц. Андрей граф Шептицкий і владика Ексц. К. Чехович і Г. Хомяшин два пастирскї посланя.

Одно містить в собі пригадки і поуки для вірних руско-католицкої Церкви, а друге до р. к. духовенства, де єпископат своїх підвластных звиває, щоби запопадливо і ревно сповняли свої душпастирскї обовязки, при чїм пригадує їм сьвітлі примїри мучеників минулого столїтя в Холмщинї, які годить ся їм наслїдувати.

Головні провідні гадки сїх пастирских посланий дадуть ся зібрати в короткїм очерку, як слїдує: „Перед кількома місяцями розповсюдєно по наших селах книжку, яку загал наших вірних пильно вичитував, а наше духовенство не стрїчало з належною обережністю. В тїй книжцї зображена злука нашої Церкви з Апостольским престолом в такїм сьвітлі, в якїм звичайно малюють її найзайльші вороги католицкої Церкви. Найзнаменитших владик руско-католицкої церкви представляє ся книжка в невірнїм сьвітлі, з ворожого становища супроти них і самої справи, якої представниками і поборниками она були, а що найсумнїйше, метас та книжка найпоганїйшими клеветами і підзорами на чвану і окрасу нашої Церкви, на св. мученика і єрея Йосафата. Єпископів, що приступили до унії з Римом, називає ся відступниками православної Церкви. Такї книжки подає ся народови до читаня“...

З приводу сїх пастирских посланий кидає ся львівський московський орган „Прикарпатская Русь“ в числі 176 з лютостію на всіх Владик і пише між иншими сі знаменні слова: „Нове пастирске посланє направлене проти московского руху, оно становить кинєний цілому московскому (російскому) народови що визнає національну єдність усього російского міра. Посланє являє ся передвїстником явної, а тим самим і безглядної борби, яку проголосили рускі Владики на винищенє не тільки проти підвладного їм духовенства, але і проти цілого московского народа!“... (?! Ред.)

Се природне змаганє руско-католицкого єпископата, аби перепинити дальше ширєне православної схизми в Галичинї та запобічи тїй киринї на области руско-кат. дієцезій, уважає та московська часопись визивом усього російского міра війною проти цілого „руссофільского народа“...

На жаль у тїй тяженькій боротьбі не стрїчають рускі Владики звїздки потрібної підмоги, навпаки з усіх боків кидають їм під ноги колоди.

Як краєве ц. к. правительство (за графа Пінїнського і Потоцкого — Ред.), так і більші земельні власники, що майже виключно виконують патронатске право над рускими церквами, підпирють навіть сю право- і царо-славну пропаганду серед руского народу в Галичинї.

Загально чей звїсно, що послїдні вибори до галицкого сойму (1908 р.) переведено під знаменем впливу і агітації краєвого правительства в хоєсен москвичів, а при іменованях урядників бере те правительство руссофілів з особливою печальвостію в опіку (президент Криницький. Прим Ред.) поминаючи щирих Русинів. Більші деканальні власники, виконуючи свої права патроната, дають презенти на рускі приходи тільки таким пан-отцям (радше „батьшкам“ — Пр. Ред.), що тихцем одобрюють паломництва в Росію і терплять православну пропаганду галицкої Русї.

З огляду на те, що рускі Владики законом обовязані, подавати патронам в ціля надачі презенти показчик усіх кандидатів, які обїгають ся о опорожненїй приход, супроти сеї симпатїї польских дїдичів до тих сумнївих католицких духовників — єсть Єпископат прямо безсильний і не має спромоги запобічи як слїд і мимо волї погубним наслїдком сеї акції, що привєсить руско-кат. Церкві незаступимую шкоду. (Єпископат має право відказати квалїфікації і не взяти такого сьвященника до спису. — Прим. Ред.)

Так отже галицке ц. к. краєве правительство, що — як звїсно — находить ся виключно в руках Поляків, і польська велика земельна посїлість підпирють на дїлі розширюване православної схизми і москвофільства (на шкоду не тільки нашу, але і австрійської державної ідеї. — Прим. Ред.), а роблять се з тої причини, що російске правительство заповіло Полякам за ту ціну, як Поляки супроти москвичів в Галичинї ступлять на дорогу політики отвертих ворїт („der offenen Thür“), значні уступки на царинї шкільництва і самоуправи в Королївствї Польщи в межах російської держави.

Крім того спонукує Поляків до сеї симпатїї для Москвичів не менше ще й те, що в польских кругах ширшає не цілком слухний погляд, мов би то руссофіли не ставляли супроти Поляків ніяких, або бодай меншї політичні жаданя, ніж ті, що їх нинї підносять проти польської вер-

ховлади представники рускої політики.

Серед тих відносин справді чудувати може тільки те, що польске суспільство ще все не виробило собі вірного понятя о вартості російских обїтниць (справді грушок на вербї. — Прим. Ред.), о що польскї дїдичї при виконуваню патронатского права не все об тїм тямлять, аби як слїд глядїти на добро католицкої Церкви та захистити єї від ширєня православя, лише противно ту небезпечну струю підпирють...

Було би вже раз на часї, аби всі міродатні чинники в краю глянули ясно на ті вельми шкідні для держави і краю забїги москвичів, на ту кириню, небезпечну зарівно з політичного, як і релігійного огляду, і на будуче відказали їй бодай свої доселїшної підмоги і опіки.“

Дяка належить ся поважному о. послови за єго знаменитий виступ в німецькій часописи в оборонї нашої народної та церковної справи.

Єго слїдом повинні піти і прочї наші послї і поміщувати час до часу статї у столичній віденськїй печатї про наше питанє, аби розяснити погляди чужинців про наше бездоле і запобігати всяким баламутствам, ширєним про нас москвичами та иншою ворожною...

Vivant sequentes!

Політичний огляд.

Заграниця.

В російській державній думї прийнято начерк закона про обезправненє Фінляндії 164-ма голосами против 23. Іменем октобрїстів заявив посол Глєбов, що єго сторонництво узнає конєчність загального державного уставодавства одначе з захованєм повної самостійности Фінляндії. Ухвалєне закона прийнято грїмкими оплесками, а посол Пуришкевич кликнув голосно: „Finis Finlandiae!“

Вїсть, пушена парискими часописями про замір португальского короля Мануїла зложити корону, показала ся простою видумкою, як заявляють дотичні португальскї круги. Не таять одначе, що відносини в Португалії є дуже невідрадні та що революційний рух ширить ся щораз більше. З огляду на се не припускають, щоби король серед таких обставин хотїв розвязати парламент і завести рід диктатури. В сім тижни має відбути ся в парламентї розправа над фінансовим скандалом банку „Credito Predial“, в який вмішаний теперїшний провідник правительственного сторонництва Жозе Лючіано де Кастро з деякими своїми міністеряльними товаришами. Обавляють ся великих демонстрацій при сїй нагодї.

Бюро Райтера доносить, що консулі опікунчих держав вручили кретійскому правительству останню спільну ноту, в якій заявляють, що коли кретійске правительство не допустить музульманських послів до участї в народних зборах після їх скликаня, то держави ужиють відповідних середників, яких буде положене вимагало.

Зволїканє з остаточним розвизанєм кретійского питаня захитало дуже становище великого везира Гаккі-башї, хоч заперечують вістям про єго замір, подати ся о відпустку. Прибує міністра війни Магмуда Шефкета башї з Альбанїї до Царгорода і єго сьвітле принятє каже припускати, що мабуть він стане наслїдником уміркованого Гаккі-башї, щоби заве ти скорий і основний лад в кретійскїм питаню. Кчжуть, що молодотурки, бажаючи удержати молодотурецких міністрів, заходять ся околу перетворєня кабінету через зміну великого везира, евентуально міністра заграничних справ і инших міністрів.

Мж тим бойкотова організація проти довозу грецких товарів поступає щораз дальше. В Смирні мав бойкот прибрати як найяркїйші форми. Магометанські Кретійці перетягали улицями і приневолювали до зачинюваня грецких склепів. Власти сщїнили одначе уплянованє зневаженє драгомана грецкого консуляту. Молодотурки рішили видати на провідчїї заяви такого змісту, що Греція не може прилучити Крети та що правительство сповнить свій обовязок. З Царгорода доносять, що міністеря війни мала зажадати від міністра фінансів кредиту на заложєнє мін на морї Мармора.

В Царгороді словнено політичне убийство, якого жертвою впав Ахмед Самім, начальний редактор дневника „Sadai Millet“. Він вертав домі з редакції враз з редактором Tanin-а, коли нараз пострілено вго смертоносно ззаду двома кулями. Убийник втік, а поліція, яка наспіла, не змогла впасти на ніякі сліди. „Sadai Millet“ є опозиційним дневником, який від певного часу остро критикував правительство і молодотурецке сторонициство. Свояки бажали собі, щоби похорони відбули ся елдіуючого дня. Але сиротивила ся сему поліція, обавляючи ся демонстрацій. Всі улиці, ведучі до дому забитого обставлено сильним кордоном поліції і жандармів, виважено двері, а тіло убитого насильно винесено та похоронено без ніяких обрядів.

Де жавна рада.

Серед загальної рівнодушности ведено в роботу дальшу загальну розправу бюджетову. Пос. Бельоглавок домагав ся нових приписів для кредитових товариств і поборюваня пошестий.

Пос. Єгер вказував на народні спори яко причину сумних відносин в державі, чому не винні Німці, бо Чехи навіть в гор. Австрії і Зальцбургу намагають ся утворити меншости чеські.

Пос. Колесса заявив, що побіда теперішнього антипарламентарного правительства є побідою бюрократії, а до скріплення правительства причинила ся Слав. Єднота. Бесідник домагає ся податкової реформи і військової управи, поділу Ради шк. кр. на польську і руску секцію, утвореня укр. руск. університету у Львові, переіміння Н. Товариства ім. Шевченка в Академію наук Русини протестують проти намаганя перенесеня москвофільства на руский нарід під видом новославізму. Се змаганє розібе ся о опір руского народу, а зарядженя адміністрації тут злишні. Русини не є ворогами Москалів, але Українці не є сторонициством але самостійним народом і вірять в побіду народних ідеалів.

Пос. Гудец (Чех) виступає проти заряджень правительства неприхильних чеському народови.

Пос. Бугатто жалує ся, що правительство не углядає домагань Італійців а колиб правительство не полагодило прихильно справи італійского виділу правничого, то посла булиб привезолені висувати з того послідовности.

Пос. Глебовіцький виступив проти інтегреліації п. Будзюновского і заперечує закиди піднесені там проти москвичів що до зради державної. На тім перервано розправу і розпочато нараду над чеським наглим внесенем.

Слдіуюче засіданє сего дня в понеділок.

Просимо бігхобити передплату.

Новинки.

— Календар. Ві в торок: руско-кат.: Юстина; римо-кат.: Василия вел. — В сєреду: руско-кат.: Никифр патр.; римо-кат.: Віта і Модєста

— Дудикевич почетним членом „свѣто-Михайловского Института“. Мг бути звісний надуватель Марушак „управляючим“ молочарскої спілки в Княжолуці, то чому не мав би Дудикевич ста-та почетним членом якого небудь „общества“, хоть против него підношено публично заміти на тему „неправильностей въ хозяйничаніи“ чужим добром. Тай мистець сей Дудикевич! Вийде на яву така „неправильність“, за яку дорога до Івано-вої хати, він її сейчас полатає і все „благополучно“, а стороники его „громко хлопають въ ладони и кричатъ «слава» чтобы хоть этимъ образомъ вознаграждать обиды, нанесенныя клеветниками нашему дорогому Владимиру Теофиловичу“. Тай груба скіра у коломийского шантекля! Дістане по лица на улиці а сейчас збере ся в него на відвагу заперечити сему і похва-лити ся своєю фізичною силою: Піднесуть про-тив него заміти в прєсї та судових актах на тему поганах „неправильностей“, а в нм то піти на карну дорогу, вдовольит ся „хлопаніємъ ладоней“ своїх нечисленних приклонників, які не то, що почетним членом его замінують, а це

„предложатъ вознагражденіе въ 1000 коронъ за его огромные труды“. Назве барон Морзей Дудикевича „ein notorischer bezahlter russischer Agent“, він і се сховає до кишені, бо мовляв. він „великанъ русскаго народа“... Розібе шантекля свому другому родинне житє, то і тоді найде ся людина, що виріже ему панегірик: „Свободно его называть москалемъ, руссофиломъ, амбасадоромъ, ненавидѣть его за русское сердце, но сказать, что онъ нечестенъ, никто не посмѣетъ, даже его злѣйшій врагъ“. Так пише „Прикарпатская Русь“ (ч. 206) в дописи з Коломиї... А преінь були і є такі люди, що Дудикевича називали вже... властивим іменем..

— Надзвич. заг. збори членів Кравного Тов-а урядників і сьвящеників відбули ся в суботу вечером в салі „Сокола“. На дневнім порядку були: доповняючий вибір членів надзираючої ради і зміна статута. Членами надзир. ради стали вибрані пп.: Іван Боберский, др. Володимир Бачинський, Осап Кузьмич, др. Володимир Охримович, Юліян Січинський і Іван Сподітакевич, а заступниками пп.: Василь Грицків, Йосиф Делькенич, Филемон Левицький, о. Василь Лиско, Йосиф Сахрин, Петро Севюта. Справу зміни стату-та передано комісії до розслідженя.

— У львівскім „Соколі“ відбули ся надзвич. загальні збори дня 8. с. м. вечером при участі поверх 40 членів. На дневнім порядку були три точки: вибір І-ого містоголово, зміна статута і внески та запити. Містоголовою вибрано д-ра Льонгина Цегельского, кандидата адвокатури. Статут змінено основно, бо дотеперішній був неясний і неточний. Попри то змінено також назви членів старшини і так: голова буде називати ся кошовим, оба містоголово І-им і ІІ-им осаулом, начальник і містоначальник — І і ІІ. отаманом, а провідники руханкових вправ четарями Збори скінчили ся коло півночі. Проводив голова тов а проф. Боберский.

— З Городеччини. В селі Суховолі, яке належить до парохії Мшана, відбули ся вчерашньої неділі по полудні І-ші загальні збори новозасно-ваної пожарної філії львівского „Сокола“. Голо-вою тов-а вибрано Мик. Гавришишина, який за-попадиливо займає ся заложєнем сего тов-а, а начальником стягу Вас. Ганушевского. Решта старшини складає ся з найсвідоміших селян. Членів вписало ся 41, між ними 7 дівчат. Пе-ред і по зборах до пізної ночі відбував ся курс пожарництва, наука муштри і вправ вільнотвор-и, наука співу патриотичних пісень і забави дїтвора. З „Соколом“ вступило нове житє до села, в яким не було доси ніякого товариства. З стар-ших людей є там ледво кількох письменних, бо школу утворено там доперва 6 літ тому. Село середньої величини: має около 130 домів. Звер-таємо на него увагу львівскої „Просьвіти“, що-би вислала тудя своїх прелєгентів і організато-рів. На вчерашні збори „Сокола“ їздили від „Сокола Батька“ два відпоручники, Г. і Ф. і ви-несли як найкрасші вражіня.

— Трагічна смерть угро-русского крилошанина. Унгарский крилошанин о. др. Олександр Ми-кита помер мия. тижня в уйгельській лічницї на затроєне крові. Затроєне крові спричинила ра-на в палець. Лікарі доконали операції, відтина-ючи цілу руку, однак поміч була за пізною. По-мерший був церковним писателем.

— Засуд Гофріхтера. Wt. Allg. Ztg. доносить, що при розправі Гофріхтер відкликав свої зі-знаня що до признаня ся до вини тому засу-джено его на 20 літ в'язниці. Впрочім вирок держить ся в тайні.

— Воєму винні „Українці“. Не поведе ся Ма-рушаків надувательство — винні „Українці“. Закувікає шантеклерова сзіння в „Прикарпатской Русь“ — винні „українці“. Замкнуть „доблест-ных юношей“ Мончаловскаго и Добрянскаго — винні „українці“. Не скличе Дудикевич протя-гом трех літ „собранія“ „Самопомощи“ — знов винні „українці“! Повинє ся ему нога на „не-правильностяхъ“, або Проіцкови на „мелкихъ кражахъ“, або д-ру Глушкевичу на „займахъ“ грошій призначенихъ на воспитаніе молодежи і знов винні „українці“. А в останнім числі „Прикарпатской Руси“ (ч. 206) читаємо ось яку телеграму з Хоросткова: „По поводу доносовъ украинцевъ, вчера арестованъ студентъ Порфи-рій Збѣглей подъ предлогомъ обвиненія въ го-сударственной измѣнѣ. Арестованный отстав-ленъ въ Кошицны. І маємо знов одного му-ченика „по поводу доносовъ украинцевъ“. Не дармо „истинно-русскій“ оборонецъ жандармского режіма супротивъ Украинъ Бендасюк в Росіі, сказав своїм пророчим голосом, що всі „українці“ донос-чики і т. п. А він все знає! Він все розуміє! Великий чоловік! Він преінь отирає ся вже о великого Куря-ловича, що „задымъ“ умомъ крѣпокъ“ та й о „задымъ“ ще більшого мужа, коломийского шантекля.. Він вже „и-стинно русский“ геій...

— (S) Державна нислуження для заслужених і менше заслужених б. міністрів. Минушого ро-ку жадали від мін. Білінського поясненя „що до пенсий колишніх австр. міністрів. І так 7. мая подав сей міністер скарбу в буржесній комісії звіт у тій справі. Після етого скарбу в буржесній комісії

с о рок відставних міністрів, що побирають по-верх 700.000 К вислуженини річно. З тих від-ставних міністрів є 10 парламентарів, що поби-рають кругло 100 000 К. Проча трицятка пен-сионированих міністрів се колишні урядники, що беруть вислуженину коло 600.000 К. Найбільше бере колишній міністер-предсідник барон Бек, бо 32.000 К. З 10 парламентарів побирають де-які по 16 000 К. Бувші міністри Форшт і Фі-длер, що були рівночасно урядниками, мають висшу вислуженину. Поброри поодиноких б. міні-стрів виносять слдіуючі квоти: др. Унгер має 20.000 К, Хлюмпекій 12.000, Залеский 20.000 Віндішгрец 8.000. Мадейский 20.000, Глянц 17.000, Бернрайтер 14.000, Лятур 20.000, Єнджейович 8.000, Каст 8.000, Тун 8.000, Хлендовский 20.000, Спенс Боден 20.000, Бем-Баверк 20 000, Джіова-велі 20.000, Кєрбер 24.000, Вельзерсгаймб 24.000, Вітек 20.000, Біляндт 24.000, Козель 20.000, Ра-да 20.000, Аверсперг 24.000, Пацак 16.000, Гу-тенберг 20.000, Кінбург 20.000, Бек 32.000, Форшт 20 000, Кляйн 24.000, Коритовский 26.000, Мар-хет 24.000, Гесман 20.000, Дершата 16.000, Пра-де 16.000, Єгергох 16.000, Фідлер 20.000, Прашек 16.000, Абрагамович 16.000, Браф 18.969, Жачек 8.000 і др. Шрайнер 8.000. Гарні сумки, а серед того і наші земляки видіють в немалими по-борами „вислуженини“.

— Своє корчма. Пишуть нам: Довело ся мені бути оноді в рускїм селі К., в яким пропінацію держить громада. За шинквасом стоїть не жид, але свій таки чоловік без ярмурки, але в ка-пелюсі і точить пиво та наливає в чарки горів-ку, рум, гарак не гірше жидя, а людоньки запи-вають ся страшно. Бачив я, як за випате пиво плачено по 2 і 3 К. Мужики були переважно няві. Від нового року будемо мати більше своїх корчем, бо о право вишинку подало ся богато селян. По корчмах змінять ся господарі, але не змінять ся господарка. По многих селах зачав ся рух протиялкоольний, може бути, з понук расових. Рух сей в ширеню тверезости повинен не уставати навіть тоді, коли корчма буде в християнських руках. Шкідливі наслідки алько-голю є однакові, без огляду, хто ним шинкує. Для того тов-о „Відрожденє“ повинно тепер по-двоїти свої змаганя до закладаня по селах круж-ків тверезости, бо „своє корчма“ може ще біль-ше принести лиха селянам, чим корчма в чужих руках.

— Трагічна любов. Перед тижнем зщєзла з Чернівців молода пара залюблених. Були се: 25 літний матурист Валеріян Попескуль і 15-літна учениця IV. клася гімназьяльної Марія Гросар. Були в себе залюблені, а родичі дівчини строго заборонювали навіть сходитись обом, а про те, щоби коли повінчали ся, родичі не хотіли й чу-ти. І ось в понеділок залюблена пара десь поділа ся. Родичі думали, що утекла в сьвіт. Розіслали отже стежні телеграми по цілій державі, а на-віть до Росії. Але нігде пари не стрівав ніхто. Аж в четвер рано знайдено несподівано трупи Попескуля і Гросарівної в ліску на Горечій, ко-ло Чернівців. Трупи вже розгнивались. Винило ся, що обоє удались в понеділок рано до ліса і тут відобрали собі житє револьвером. При тру-пах знайдено листи. В них молоді самоубийці писали, що не маючи спромоги злучитись, від-бирають собі житє, бо одно без другого не го-дне жити. Просили також, щоби поховано їх ра-вом в однім гробі, а дівчина ще просила, аби вбрали її в ту сукню, в якій перший раз побачила свого любчика. Родичі не противились сій останній волі погыбших і видали спільний по-смертний плякат, та поховали їх в однім гробі.

Оповідки.

— Із Станіславова. Загальні збори Тов-а св. Ап. Павла в Станіславові відбудуть ся дня 27. червця о год. 10. рано в єпископській палаті. — о. В. Моток, голова, о. Гр. Селянський, секретар.

— Надзвичайні загальні збори То-а „Просьвіта“ відбудуть ся у Львові дня 29. червня 1910. р. в салі „Львівскої Русь“, Ринок 10. П. поверх з таким порядком дневним: 1) Отворенє зборів. 2) Зміна статута Товариства. 3) Внесеня і за-щити членів. Право участі в загальних зборах з голосом рішаючим мають лише ті члени, що заплатили членські вкладки принайменше по конець 1909 р. Філії, читальні і членів Товари-ства просимо докладно перестудіювати статут і евентуальні замітки надіслати до дня 20. чер-вня с. р. в цілі улекшеня дискусії на зборах. — За Головний Виділ тов „Просьвіта“: Петро Огоновский, голова, др. Іван Брик, секретар.

— Іменованя? Міністерство торговлі надало старшому офіціялові поchtовому, Юл. Гембаро-вичеві в Соклі посаду почтового контролєра в Перемишлї і іменовало почтового офіціяла Мик. Мих. Станкевича в Заліцках почтовим контро-лєром також в Перемишлї.

Посмертні оповістки.

— **О. Еразм Мазуркевич**, докторанд св. Богословія, упокоїв ся дня 11. с.м. в Кульпаркові по довгій і тяжкій недузі в 30 р. життя. Похоронні відбуду ся нині з заведеня в Кульпаркові на тамошний цмянтар. В. с. п.!

Наука, штука і литература.

— **Нове виданє Леоніда Глібова.** Видавництво „Вік“ випустило вже другим дешевим виданєм байки Леоніда Глібова з малюнками художника Ів. Бурячка. Се вже взагалі семе виданє байок Глібова. В книжці є портрет Л. Глібова і передмова Б. Грінченка та сама, що була і в першій дешевім виданю байок, зробленім видавництвом „Вік“.

Анкета в справі науки руского язика в польских і польского язика в руских гімназиях.

(Конець).

Інспектор Т. Левицкий звертає бачність анкети на се, що на основі кр. закона з 1907 р. в деяких східно галицк. гімназиях заведена вже обовязкова наука обидвох краєвих язиків, отже належалоб застановити ся над тим, як розложити в тих гімназиях плян науки обидвох язиків.

Референт др. Копач просить членів анкети висловити свої погляди над пляном для руского язика 8-літнім, котрий повинен би бути аналогїчним до пляну в гімназиях з рускою викладною мовою.

Радн. двора др. Дворский промовляє за наукою мови від І. кл. рівнобіжною для обох кр. язиків. Для учеників, котрі приходили би з инших гімназий без знаня рускої мови, на лежалоб завести дволітній приготовний курс в низшій гімназії так, щоби у висшій гімназії вже зрівнали ся з учениками, котрі побирали систематичну науку рускої мови від І. кл.

Проф. Галуциньский заявляє ся за заведенєм всюди обовязкової науки і промовляє за цікавішим укладом читанок, котрі доси є переповнені занадто многими байками, а в прозовій часті науковими уступами часто трудними і нецікавими. Історію літератури можна би почати вже в V. кл., а для приватної лектури треба би уложити канон відповідних творів літературних. На задачі треба давати побіч репродукцій також свободні вправи, диктати обмежити, а у висшій гімназії обмежити число задач в кл. V—5, в VI—VIII по 4 на курс, завести вправи в розмови для обзнакомленя з науковою словнею.

Проф. Третяк вказує на се, що наука теорії поезії і прози в V. кл. не приносить хісна.

Рад. двора др. Дворский зазначає, що в нових виданях взорів поезії і прози Рада шк. кр. пропустила давнійший вступ про теорію. Крім того заявляє ся за рівнобіжною наукою обидвох кр. язиків.

Реф. др. Копач запевняє, що рівнобіжність науки може бути переведена з великою користію.

Проф. Циммерман думає, що в V. кл. можна би відомости про роди поезії і прози доповнити устною літературою народною.

Радн. правит. Прухніцкий промовляє за тим, щоби в східній Галичині один плян для науки руского язика (а в декотрих львівских гімназиях з огляду на обставини піднесені проф. Скобельским належалоб завести аплікаційний курс).

Рад. двора Барвіньский у відповіді на замітку проф. Циммермана обстає при тим, щ би устна література народна була призначена на 2-е півріччє VI. кл., з чим згоджує ся також референт др. Копач.

Проф. Лепкий запитаний президентом д-ром Дембовским, як на его погляд належалоб уладити науку рускої мови в західно-галицк. гімназиях, заявляє, що на низшу гімназію требаб призначити Читанку уложену після поданого вже ним попередного пляну, на V. кл. Читанку Ол. Барвіньского (для II. року учит. семінарій), а на дальші класи Вибір з літератури укр. рускої для учит. семінарій Ол. Барвіньского.

На низшій степені треба давати диктати але в обмеженім числі, крім того переписуванє, переповіданє а відтак свободні теми. Важне значінє мають розмови і вправи в говореню.

Проф. Скобельский кладе велику вагу на диктати в науці рускої мови в польских гімназиях, бо лаше тим способом набудуть ученики вправи в писаню і правописи.

Референт др. Копач на останку заявляє ся за пляном пятилітнім в гімназиях західн. галицких (від III. клася починаючи) а єсть за доданєм ще одного року в горі VIII. кл.

По вичерпаню предмету розправи президент др. Дембовский подякував членам анкети за їх труд, участь і світлі ради і заявив, що Рада шк. кр. покориствує ся тими радами, щоби перевести відповідно потребам науки плян для обидвох краєвих язиків в тих гімназиях і реальних школах, де они не є викладними. На тім закінчила ся друга анкета.

Телеграми

з дня 13. червця.

Софія. В честь перебуваючого ту турецкого наслідника престола відбув ся в театрі концерт, а по концерті гість відїхав до Царгорода.

Прага. Venkov доносить, що мимо відкине ня язикового вачерку чєских хліборобників, буде скликана чєско-німецка анкета.

Білгород. Цілий міністерський кабінет подав ся до димісії, бо не має більшости в скупштині.

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20
в Станіславові, ул. Смольки 1

спровадила нові матерії на ризи і хоругви, — металеві вироби (часі, ліхтарі і крести) і різьби (кивоти, профєсїональні вітараї).

Поручає випробованих різбарів для іконостасів і престолів та малярів для церков.

Золочене чаш і напору риз просить ся висилати просто до Львова.

Платять за вкладкові гроші 6%!

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским колом Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 50 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причиню до історії великого австрійского безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-русский. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імени українсько-русского народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Ціна 40 с.

Pieczęcie książąt halicko-włodzimierskich z pierwszej poł. XIV. w. Краків 1909. мал. 8° ст. 22. Ціна 40 с.

Pieczęcie bojarów halicko-włodzimierskich z pierw. połowy XIV. w. — вел. 8° ст. 4. Львів Ціна 5 сот.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові. Ринок 10.

**Для прикрашеня
комнат і Читалехь!**

**ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і
МОГИЛА ШЕВЧЕНКА над Дніпром**

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Ангерера у Відні у величині 24+30 см. можна набуті в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилка, за 1 К з пересилкою (франко). Прибуток з розпродажи жертнував ради. Ол. Барвіньский на памятник Т. Шевченкови в Київі.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. червця 1910.

Найгарнійша сензация.

Шоленно о 8. год. вечер представленє: В неділі і сьвята з представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Шо пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набуті в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

22 комнат у віллі

комплетно і гарно умебльованих враз з постелию для П. Т. недужих до винайму в кліматичній місцевости **ТРУСКАВЦИ** враз з цілим утриманєм по як найприступнійших цінах. З замовленьми треба зголошувати ся до Дирекції „Народної Гостинниці“

у Львові ул. Костюшка ч. 1. — — — 135(19—25)

Ол. Барвіньский, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних деталїть XIXад віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listk Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexdra Barwińskiego. — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщиньского Байди. Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Гриорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримірена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця“. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цілю Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рілньникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від виладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадницї почтової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3.721.268—

Удїли членські К 284.195—

Позички удїлені К 3.471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.